

SOUČASNOST LITERATURY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Téma: ODKAZ OTY HOFMANA LITERATUŘE A FILMU

ČESKO-NĚMECKÁ KONFERENCE K NEDOŽITÝM DEVADESÁTINÁM TVŮRCE

PRVNÍ KONFERENCE DEN, PRAHA

úterý 17. 4. 2018

místo konání: **Císařský sál, Karolinum, Ovocný trh 3**

moderuje: **PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.**, Fakulta sociálních věd UK

9.30 – 10.00 registrace účastníků

10.00 – 10.20 Zahájení konference – úvodní slovo pronese doc. PhDr. Jan Halada, CSc., ředitel IKSŽ, Fakulta sociálních věd UK

10.20 – 10.40

Scenáristická tvorba Oty Hofmana v letech 1953-1960

PhDr. Petr Bednařík, Ph.D., Fakulta sociálních věd UK

Konferenční příspěvek bude věnován scénáristické tvorbě Oty Hofmana v letech 1953-1960, kdy výchozím bodem bude Hofmanovo absolvování pražské FAMU s připomenutím jeho zájmu o tvorbu pro děti již během studia. Příspěvek se zaměří na scénáristické počátky Hofmanovy tvorby ve Filmovém studiu Barrandov. Zařadí jeho první realizované scénáře do celkového kontextu hrané tvorby pro děti a mládež. Prezentuje dobové ohlasy na tyto filmy (recenze, uvedení na festivalech). Bude zmíněna i Hofmanova spolupráce s Československou televizí.

10.40 – 11.00

Podíl Oty Hofmana na vzniku filmu Tři oříšky pro Popelku

Steffen Retzlaff, Schloss Moritzburg

Příspěvek mapuje důležitý podíl Oty Hofmana na vzniku filmu Tři oříšky pro Popelku, který by bez jeho příspěví s největší pravděpodobností nikdy nevznikl. Na základě rozhovorů a zatím neznámých pramenů z archivů v Berlíně a Praze se dá – alespoň částečně – rekonstruovat, jak Hofman zprostředkoval přijetí scénáře Františka Pavlíčka pod krycím jménem Bohumily Zelenkové, obhájil tento projekt ve filmových studiích Barrandov a ovlivnil jeho natáčení.

11.00 - 11.20

Pan Tau a tisíc zázraků: kniha-experiment

Doc. Mgr. Radek Malý, Ph.D., Fakulta sociálních věd UK

Příspěvek představí knižní podobu známé postavy pana Tau. Roku 1974 vyšla poprvé kniha Oty Hofmana s názvem Pan Tau a tisíc zázraků, kterou originálním způsobem ilustroval Jiří Šalamoun. Kniha je ovšem originální více způsoby: autor ji pojal jako mezinárodní detektivku s aluzemi na reálné osoby a filmová i literární díla. Vystupuje tu dokonce i herec Otto Šimánek, Carrollova Alenka nebo tehdy známý delfín Filip z amerického seriálu. Ale knížka

je i formálním experimentem a narazíme tu jak na část původního scénáře, tak na imaginární přepis magnetofonového záznamu či fiktivní články z tisku.

11.20 – 11.40

Andersen podle Hofmana - Hofmanova Malá mořská víla

Mgr. Luisa Nováková, Ph.D., Ústav české literatury a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Příspěvek se zaměří na filmovou adaptaci Malé mořské víly H. Ch. Andersena, na Hofmanův adaptační přístup, aktualizací posuny apod.

11.40 – 12.00 diskuze

Káva a občerstvení po celou dobu jednání.

12.00 – 14.00 oběd

14.00 – 14.20

Ota Hofman v čele tzv. nové vlny v próze pro děti a mládež

Doc. PhDr. Milena Šubrtová, Ph.D., Katedra českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Příspěvek se zabývá prózami Oty Hofmana, v nichž demýtizuje obraz dětství a specifickými naračnými prostředky ovlivněnými filmem sblížuje tvorbu pro děti s produkcí pro dospělé. Interpretační analýzy Hofmanových próz z 60. a 70. let 20. století ukazují měnící se pojetí dětského hrdiny, a to v dobovém literárním kontextu tzv. nové vlny, i v přesazích k současnosti.

14.20 – 14.40

Dětství a stáří v díle Oty Hofmana a Pavla Čecha

Mgr. Ester Nováková, Ph.D., Katedra českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Příspěvek se soustředí na zobrazení souvztažnosti dětství a stáří v díle Oty Hofmana a Pavla Čecha, současného tvůrce obrazových knih. Oba autoři narážejí ve své tvorbě na setkávání nejstarší a nejmladší generace, každý po svém, přesto však téma dětských snů a intenzivních prožitků více či méně fantazijních dobrodružství spojuje Hofmana s Čechem podobně jako děti a starce v jejich dílech.

14.40 – 15.00 diskuze

15.00 závěr prvního konferenčního dne

DRUHÝ KONFERENCE DEN, LIBEREC

středa 18. 4. 2018

místo konání: **Krajská vědecká knihovna v Liberci**

moderuje: **doc. Mgr. Radek Malý, Ph.D.**, Fakulta sociálních věd UK

9.15 – 9.45 registrace účastníků

9.45 – 10.00 Zahájení konference – úvodní slovo Mgr. Blanka Konvalinková, ředitelka KVK v Liberci, Ing. Květa Vinklátová, členka rady kraje pro řízení rezortu kultury, památkové péče a cestovního ruchu, prof. RNDr. Jan Pícek, CSc., děkan Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TUL, PhDr. Jana Čeňková, Ph.D., Fakulta sociálních věd UK Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Dagmar Helšusová, předsedkyně Sdružení pro veletrhy dětské knihy v Liberci

10.00 – 10.20

Ota Hofman - scenárista Československého dětského filmu

Mgr. Ondřej Slanina, Katolická teologická fakulta UK, Ústav dějin křesťanského umění
Příspěvek se zaměří na dílo Oty Hofmana v období od roku 1969 do roku 1989, kdy byl aktivním scenáristou, šéfdramaturgem tvůrčí skupiny pro děti a mládež na Barrandově a klíčovou postavou v mezinárodních koprodukcích mezi Československem a produkcemi ze SRN a NDR.

10.20 – 10.40

Pozdní tvorba Oty Hofmana: mezi filmovou pohádkou Chobotnice z Čertovky (1987) a povídkami Návrat na planetu Mikymauz (1989)

PhDr. Jana Čeňková, Ph.D., Fakulta sociálních věd UK, Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Hofmanova poslední knižní díla nebyla (kromě filmového seriálu a filmu o „chobotnicích“) kriticky reflektována. Spojuje se v nich celoživotní Hofmanovo tvůrčí směřování - moderní pohádka vyprávěná filmovými prostředky a hořké povídky, oslovující dospělé a dospívající. Navazují na kontext pohádkové a povídkové tvorby scenáristů a zároveň autorů nové vlny v 60. letech.

10.40 – 10.55 diskuze

10.55 – 11.15 přestávka

11.15 – 11.35

Ota Hofman a James Krüss - dva různé a přesto blízké světy

PhDr. Tamara Bučková, Ph.D., Pedagogická fakulta UK, Katedra germanistiky

Příspěvek se zabývá světy dětství a dětským aspektem v tvorbě autorů, které propojila nejen postava Pana Tau. Středobodem příspěvku je autorská metoda v různých oblastech tvorby, tj. jak v tvorbě určené dětskému čtenáři, tak mládeži a sekundárně i čtenáři dospělému. Klíčová otázka, na niž se příspěvek pokusí odpovědět, zní: jakým způsobem se fantazie může stát součástí (literární) reality?

11.35 – 11.55

Dorián Oty Hofmana

Mgr. Petra Bubeníčková, Ph.D., Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, Katedra českého jazyka a literatury

Pohádkově laděná próza s neobvyklým názvem Dorián vyšla k šedesátému výročí narození scénáristy a autora literatury pro děti Oty Hofmana. Útlá knížka s černobílými ilustracemi Miloslava Jágra se v kontextu autorovy pohádkové tvorby ztrácí. Zaslouží si však stejnou pozornost jako jiné Hofmanovy texty. Příspěvek se zaměří na deskripci pohádkových motivů a jejich propojenost s realitou světa dětí jako nosného znaku Hofmanova Doriána.

11.55 – 12.10 diskuze

12.10 – 13.10 oběd

13.10 – 13.35

Ota Hofman nizozemsky

PhDr. Eva Toufarová – Brázdová, Filozofická fakulta Univerzity Palackého Olomouc,
Katedra neerlandistiky

Příspěvek mapuje recepci tvorby Oty Hofmana v nizozemsky mluvící jazykové oblasti.

13.35 – 13.55

Jak podnětný může být snímek scénáristy Oty Hofmana *Vlak do stanice nebe* (1972) pro dnešní děti?

Bc. Denisa Dubšíková a Bc. et Bc. Šárka Holanová

Příspěvek představí možnosti využití tohoto filmu ve výuce na 2. stupni ZŠ, a to prostřednictvím metody zprostředkovaného učení. V rámci projektového vyučování lze na uvedené dílo díky časovému prostoru nahlížet více perspektivami a s využitím mezipředmětových vztahů dějepisu, českého jazyka a literatury. Žáci získají novou schopnost nadhledu ve vztahu ke sledování filmu s historickým námětem. Posílení této schopnosti pomůže dětem k rozvoji kritické interpretace filmu.

13.55 – 14.10 diskuze

14.10 závěr druhého konferenčního dne

14.15 – 14.45

Vernisáž výstavy Ota Hofman (1928 – 1989)

Instalace a zahájení výstavy: **Mgr. Ondřej Slanina, Otto Hofman**

15.00 – 16.30

Radnice - křest digitalizované podoby Pana Tau – pro pozvané hosty

Občerstvení

TŘETÍ KONFERENCE DEN (SEMINÁŘE), LIBEREC

čtvrtek 19. 4. 2018

moderuje: **PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.**, Pedagogická fakulta UK, Katedra germanistiky

Téma: **Koncept dětského hrdiny nejen v tvorbě Oty Hofmana a skutečných dětí v žánrově odlišné tvorbě**

9.00 – 9.30 registrace účastníků

9.30 – 11.00

Mgr. Pavlína Lišovská, Knihovna Jiřího Mahena v Brně

téma z pohledu knihovníka

Neobyčejné hrdinství

Není hrdina jako hrdina. Každý z nás jsme originál a každý z nás má nějaké potřeby, přání a tužby. Na tomto programu si ukážeme, že podoby hrdinství mohou mít různorodou povahu i podobu a že není vše takové, jaké by se mohlo na první pohled zdát.

11.00 – 11.15 přestávka

11.15 – 12.15

PhDr. David Čáp, Ph.D., Filozofická fakulta UK, Katedra psychologie

téma z pohledu psychologa

Dětský hrdina v díle Oty Hofmana – starosti skutečných dětí

Je dílo Oty Hofmana pouze rodinná zábava nebo se v něm objevují dětské starosti? Domnívám se, že za zábavou stojí hluboké porozumění dětem a jejich trápením a přáním. V semináři se podíváme na to, jak Ota Hofman zpracovával dětská trápení a jak se jeho hrdinové příliš neliší od dětí, které můžeme potkat kdekoliv.

12.15 – 12.30 přestávka

12.30 – 14.00

Mgr. Jarmila Sulovská, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TUL, Katedra českého jazyka

téma z pohledu pedagoga

Dětský a dospívající hrdina v problémových situacích

Workshop je zaměřen na práci s literárními texty s dříve tabuizovanými tématy - zdravotním, mentálním, sociálním handicapem, šikanou a smrtí. Pozornost bude věnována i příběhům s detektivní zápletkou.

14.00 závěr konference

Souběžně s programem konference proběhne literární workshop pro studenty žitavského gymnázia na téma Dětský hrdina v díle Oty Hofmana a skutečné děti a Fantazie versus/a realita. Ve workshopu se bude pracovat s úryvky textů a částmi filmů z různých děl Oty Hofmana. Workshop povede **PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.**, Pedagogická fakulta UK, Katedra germanistiky.